

Przemiany gospodarcze wsi i rolnictwa Ukrainy a procesy włączania się do struktur europejskich

Vitaliy Krupin

Instytut Rozwoju Wsi i Rolnictwa PAN

Kierunki badawcze

**Obszary
wiejskie**

Rolnictwo

2010 - obecnie

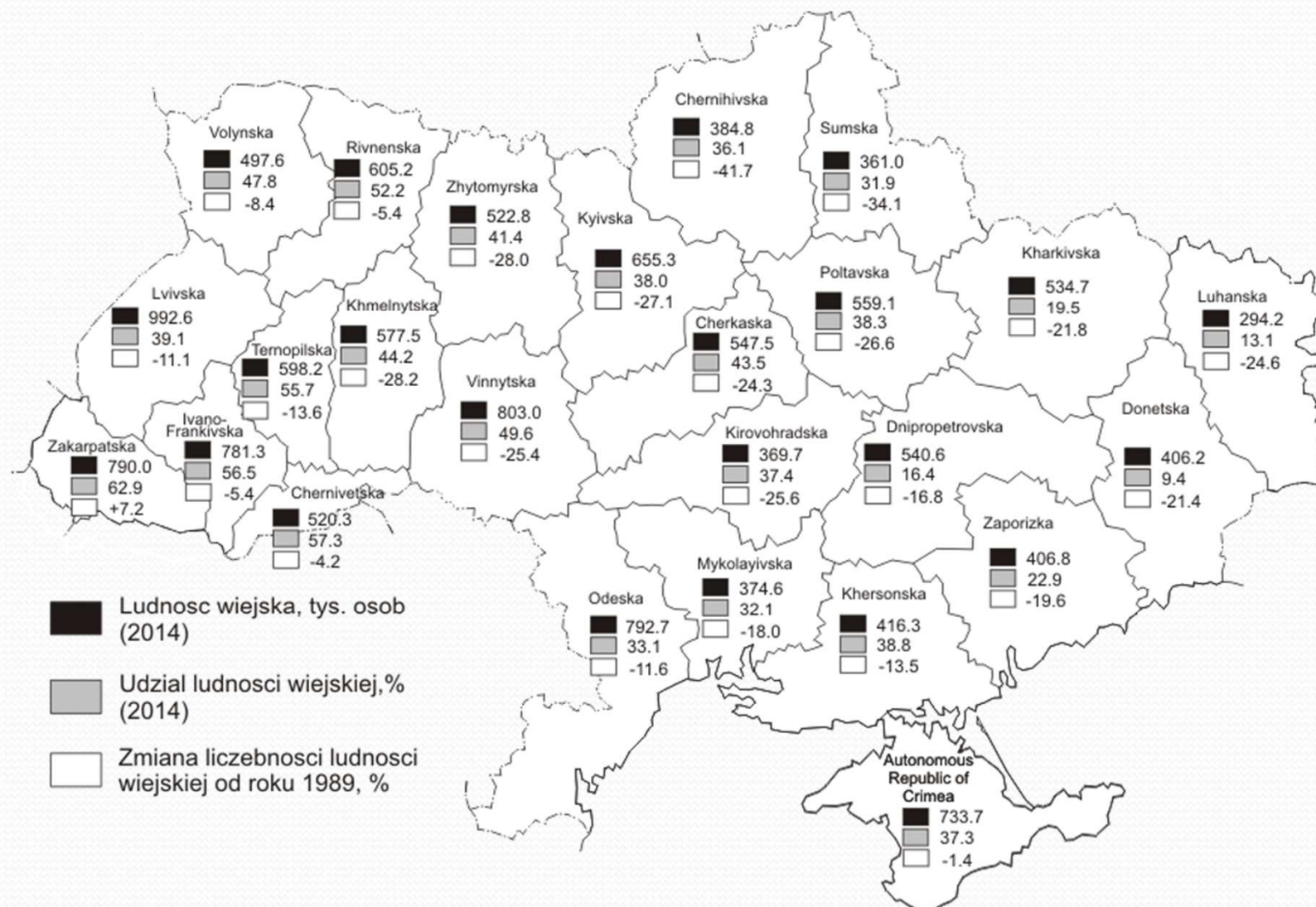
Infrastruktura

2008 - 2009

**Regulacja państwowa
handlu
międzynarodowego**

2004 - 2008

Ludność wiejska

Mieszkańcy obszarów wiejskich oraz zatrudnieni w rolnictwie

Wyszczególnienie	2014
Mieszkańcy obszarów wiejskich, tys. osób	14164,9
Zatrudnieni w rolnictwie (leśnictwie, rybołówstwie), tys. osób	3091,4
Pracownicy przedsiębiorstw rolniczych (leśniczych, rybołowieckich) , tys. osób	591,3

Formy organizacyjne w rolnictwie

- Gospodarstwa domowe
- Przedsiębiorstwa rolne, w tym:
 - gospodarstwa farmerskie
 - “agroholdingi”

Podstawowe formy organizacji podmiotów rolnych Ukrainy oraz ich podstawowe wskaźniki gospodarcze w 2013 r.

Formy organizacyjne w rolnictwie	Liczba, tys.	Produkcja globalna mln. euro*, ceny stałe 2010	Wielkość rocznej produkcji globalnej na gospodarstwo euro*
Gospodarstwa indywidualne	5113,5	10603,7	2073,7
Przedsiębiorstwa rolne, w tym:	55,6	12457,1	224048,6
- gospodarstwa farmerskie	40,9	1741,1	42569,7

* według średniorocznego kursu euro Narodowego Banku Ukrainy z 2013 r.

Udział produkcji towarowej w produkcji ogólnej gospodarstw indywidualnych i farmerskich w 2013 r., %

Wyszczególnienie	Gospodarstwa indywidualne	Gospodarstwa farmerskie
Zboża i strączkowe	24,6	76,6
- w tym pszenica	-	73,7
Buraki cukrowe	83,5	56,3
Owoce i jagody	18,6	-
Bydło i drób na mięso	40,6	87,7
Mleko	47,4	79,3

Wielkość i struktura produkcji rolniczej brutto na Ukrainie w latach 1990-2014, w cenach stałych 2010

Lata	Produkcja rolnicza brutto, mln UAH	W tym:		Udział produkcji roślinnej, %	Udział produkcji zwierzęcej, %
		produkcja roślinna	produkcja zwierzęca		
1990	282774,2	145502,0	137272,2	51,5	48,5
1995	183890,3	106329,6	77560,7	57,8	42,2
2000	151022,2	92838,9	58183,3	61,5	38,5
2005	179605,8	114479,9	65125,9	63,7	36,3
2010	194886,5	124554,1	70332,4	63,9	36,1
2011	233696,3	162436,4	71259,9	69,5	30,5
2012	223254,8	149233,4	74021,4	66,8	33,2
2013	252859,0	175895,2	76963,8	69,6	30,4
2014*	252924,4	177443,5	75480,9	70,2	29,8

*Bez uwzględnienia czasowo okupowanych terenów Autonomicznej Republiki Krym i miasta Sewastopol

Źródło: Obliczono na podstawie danych Roczników Statystycznych Ukrainy za właściwe lata

Wolumen produkcji roślinnej Ukrainy w latach 2013-2014, tys. ton (I)

Wyszczególnienie	Lata	
	2013	2014*
Zboża i strączkowe, w tym:	63051,3	63859,3
- pszenica	22279,3	24114,0
- żyto	637,7	478,0
- jęczmień	7561,6	9046,1
- owies	467,3	612,5
- proso	102,0	178,0
- gryka	179,0	167,4
- kukurydza (na ziarno)	30949,6	28496,8
- strączkowe	371,5	481,1
Buraki cukrowe (przemysłowe)	10789,4	15734,1
Oleiste	16232,2	16334,2
Słonecznik	11050,5	10133,8
Soja	2774,3	3881,9
Rzepak	2351,7	2198,0
Ziemniaki	22258,6	23693,4

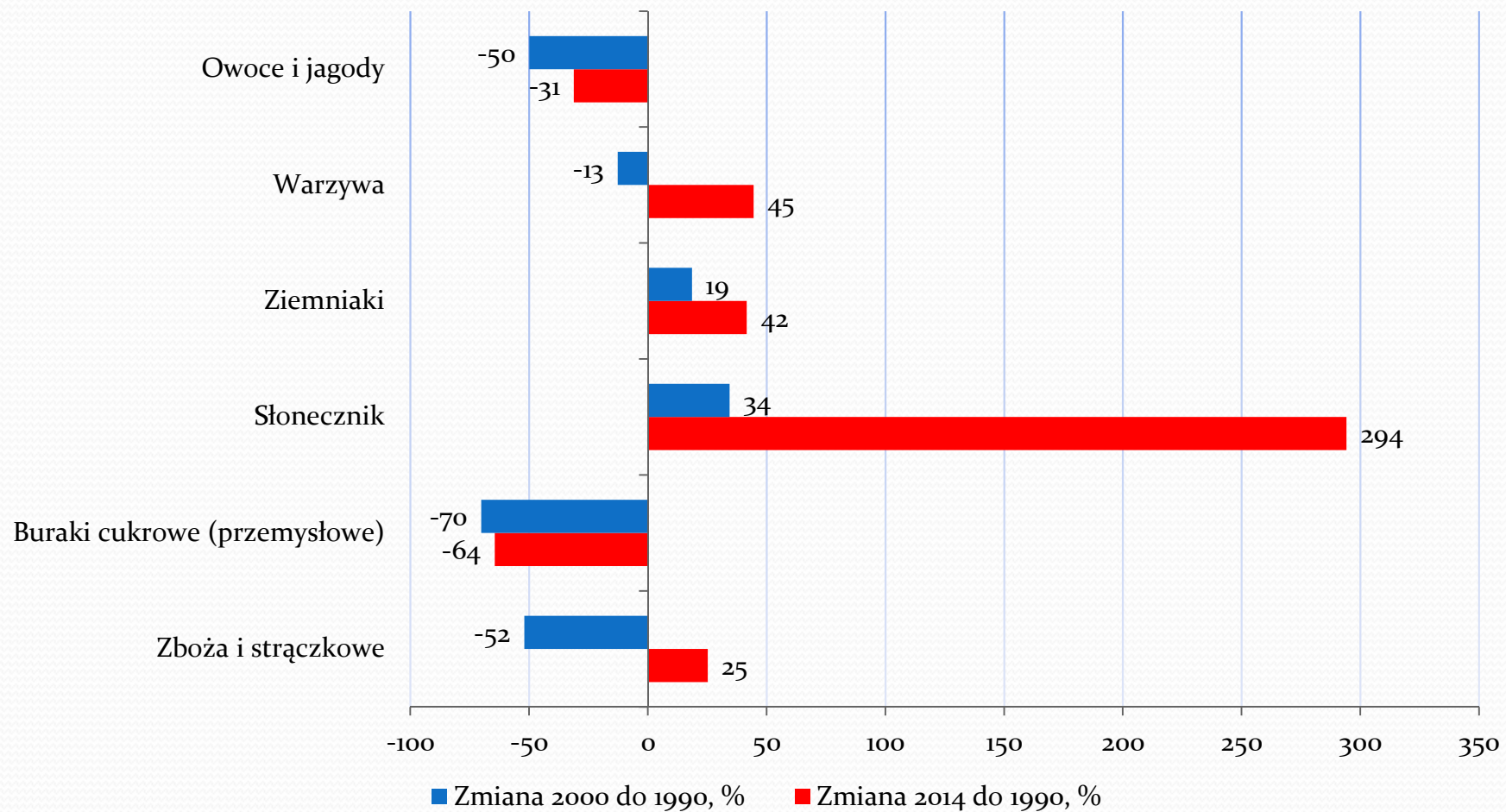
* w 2014 r. do zestawienia nie zostały włączone dane z obszarów tymczasowo okupowanych (Autonomicznej Republiki Krym oraz części obwodów Donieckiego i Ługańskiego, około 30-35 % ich powierzchni).

Wolumen produkcji roślinnej Ukrainy w latach 2013-2014, tys. ton (II)

Wyszczególnienie	Lata	
	2013	2014*
Warzywa	9872,6	9637,5
Dyniowate	795,3	685,2
Okopowe na paszę	7244,4	6995,2
Kukurydza na paszę, zielone pasze oraz kiszonkę	8507,5	7573,5
Uprawy na kiszonkę (oprócz kukurydzy)	279,6	204,8
Trawy jednoroczne na siano	953,3	1003,5
Trawy jednoroczne na zielone paszę	1480,6	1481,7
Trawy wieloletnie na siano	3424,0	3926,1
Trawy wieloletnie na zielone paszę	3258,9	3208,1
Sianokosy na siano	1603,1	1520,8
Sianokosy na kiszonkę i na zieloną paszę	82,6	91,9
Owoce i jagody	2295,3	1999,1
Winogrona	575,4	435,6
Chmiel	0,5	0,3

* w 2014 r. do zestawienia nie zostały włączone dane z obszarów tymczasowo okupowanych (Autonomicznej Republiki Krym oraz części obwodów Donieckiego i Ługańskiego, około 30-35 % ich powierzchni).

Zmiany w wytwarzaniu ważniejszych pozycji produkcji roślinnej

Dynamika produkcji roślinnej Ukrainy w latach 1950-2013

Lata	Zboża i strączkowe		Buraki cukrowe		Słonecznik		Ziemniaki		Warzywa		Owoce i jagody	
	mln t	% od max (1990)	mln t	% od max (1990)	mln t	% od max (1990)	mln t	% od max (1950)	mln t	% od max (1980)	mln t	% od max (1990)
1950	20,4	40,0	13,9	31,4	0,7	26,9	20,3	100,0	2,3	31,9	0,8	27,6
1960	21,4	42,0	29	65,5	1,6	61,5	19,5	96,1	4,9	68,1	1	34,5
1970	35,4	69,4	41,8	94,4	2,5	96,2	19,7	97,0	5,8	80,6	2,3	79,3
1980	36,6	71,8	37,6	84,9	2,1	80,8	13,1	64,5	7,2	100,0	2,3	79,3
1990	51	100,0	44,3	100,0	2,6	100,0	16,7	82,3	6,7	93,1	2,9	100,0
2013	63,1	123,7	10,8	24,4	11,1	426,9	22,3	109,9	9,9	137,5	2,3	79,3

Zródło: Obliczono na podstawie: *Rolnictwo Ukrainy 2014 (2015)*: Państwowa Służba Statystyki Ukrainy, Kijów.

Wolumen produkcji zwierzęcej Ukrainy w latach 2013-2014

Wyszczególnienie	Jednostka miary	Lata	
		2013	2014*
Mięso żywca rzeźnego, w tym:	tys. t	2389,4	2359,6
- wołowina i cielęcina	tys. t	427,8	412,7
- wieprzowina	tys. t	748,3	742,6
- baranina i kozina	tys. t	18,7	14,4
- drobiowe	tys. t	1168,3	1164,7
- królicze	tys. t	14,2	13,4
- konina	tys. t	12,1	11,8
Mleko	tys. t	11488,2	11132,8
Jaja drobiowe	mln sztuk	19614,8	19587,3
Wełna	tys. t	3,5	2,6
Miód	tys. t	73,7	66,5

Źródło: Produkcja zwierzęca Ukrainy 2014 (2015), Państwowa Służba Statystyki Ukrainy, Kijów.

Dynamika produkcji zwierzęcej Ukrainy w latach 1950-2013

Lata	Bydło				Trzoda chlewna		Owce i kozy		Drób	
	ogółem		w tym krowy		mln szt.	% od max (1970)	mln szt.	% od max (1960)	mln szt.	% od max (1990)
	mln szt.	% od max (1980)	mln szt.	% od max (1980)						
1950	11,2	42,4	4,8	51,9	7,8	37,4	6,7	63,4	*	*
1960	17,6	66,9	7,8	84,3	18,2	87,7	10,6	100,0	13,0	52,7
1970	21,4	81,0	8,6	92,4	20,7	100,0	9,0	84,4	15,5	63,1
1980	26,4	100,0	9,3	100,0	19,8	95,4	9,1	85,1	23,4	94,9
1990	24,6	93,4	8,4	90,4	19,4	93,6	8,4	79,2	24,6	100,0
2013	4,5	17,0	2,5	26,9	7,9	38,2	1,7	16,0	23,0	93,5

* dane statystyczne nie są dostępne.

Zródło: Obliczono na podstawie: *Rolnictwo Ukrainy 2014 (2015)*: Państwowa Służba Statystyki Ukrainy, Kijów.

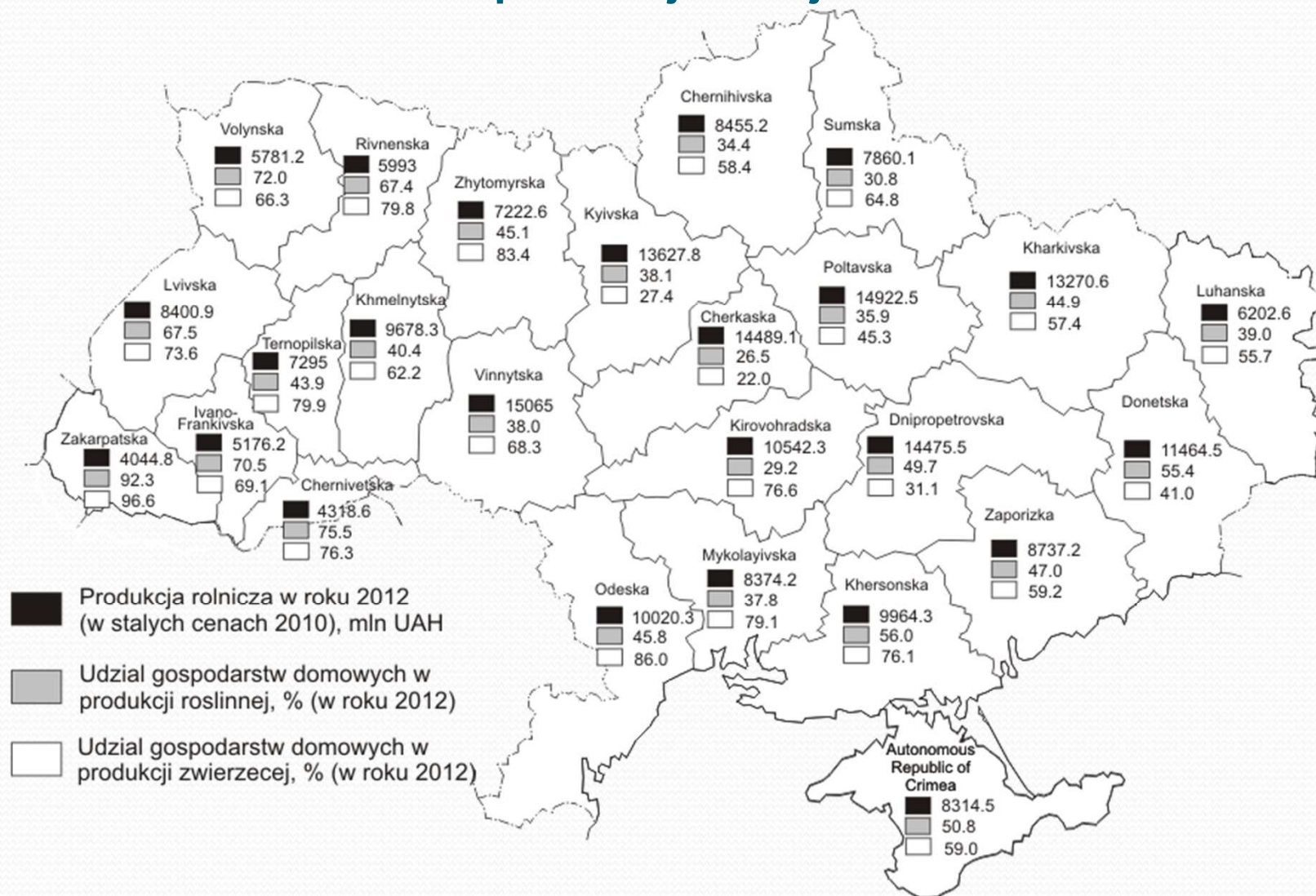
Zbiory ziemiopłodów i udział w nich różnych typów gospodarstw na Ukrainie w 2013 r.

Ziemiopłody	Gospodarstwa indywidualne		Gospodarstwa farmerskie		Przedsiębiorstwa rolne	
	tys. t	udział w %	tys. t	udział w %	tys. t	udział w %
Zboża i strączkowe	13392,3	21,2	7522,4	11,9	42136,6	66,8
Buraki cukrowe (przemysłowe)	1688,6	15,7	611,1	5,7	8489,7	78,7
Oleiste	1823,0	11,2	3008,1	18,5	11401,1	70,2
Słonecznik	1604,7	14,5	2154,4	19,5	7291,4	66,0
Soja	168,3	6,1	429,4	15,5	2176,6	78,5
Rzepak	45,2	1,9	412,3	17,5	1894,2	80,5
Ziemniaki	21599,2	97,0	277,6	1,2	381,8	1,7
Warzywa	8713,9	88,3	307,3	3,1	851,4	8,6
Dyniowate	730,5	91,9	34,3	4,3	30,5	3,8
Okopowe (na pasze)	7202,2	99,4	8,2	0,1	34	0,5
Kukurydza na pasze, zielone pasze oraz kiszonkę	510,2	6,0	455,1	5,3	7542,2	88,7

Plony ziemiopłodów na Ukrainie według typów gospodarstw 2013 r., w dt z ha

Ziemiopłody	Gospodarstwa indywidualne	Gospodarstwa farmerskie	Przedsiębiorstwa rolne
Zboża i strączkowe	31,4	32,1	43,0
Buraki cukrowe (przemysłowe)	316,0	376,0	419,4
Oleiste	16,9	20,6	22,3
Słonecznik	16,8	20,9	22,8
Soja	18,2	18,9	20,7
Rzepak	18,5	22,4	23,8
Ziemniaki	158,3	225,5	221,2
Warzywa	190,8	288,2	312,3
Dyniowate	99,7	75,2	73,8
Okopowe (na pasze)	321,6	258,6	274,4
Kukurydza na pasze, zielone pasze oraz kiszonkę	173,8	189,4	218,7

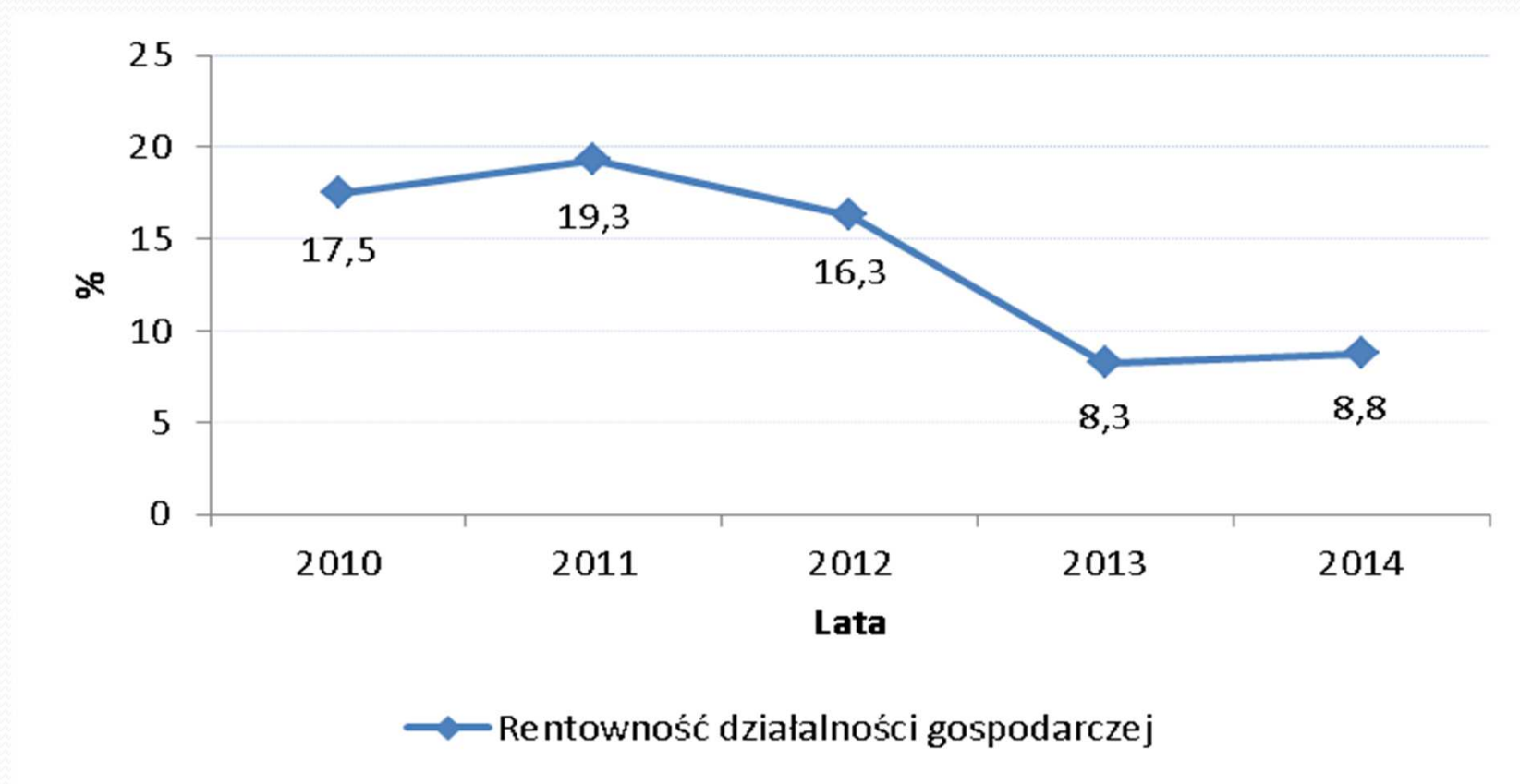
Regionalne udziały gospodarstw domowych w wytwarzaniu produkcji rolnej

Cechy przedsiębiorstw rolnych Ukrainy z arealem upraw ponad 3 tys. ha na tle ogółu przedsiębiorstw rolnych w 2014 r.

Wyszczególnienie	Ilość przedsiębiorstw		Zbiory		Plony, w dt z ha	Średnie plony dla całej zbiorowości przedsiębiorstw rolnych [w dt na ha]
	ilość jednostek	udział w ilości ogólnej jednostek, %	tys. t	udział w zbiorach ogólnych, %		
Zboża i strączkowe (ogółem)	480	1,4	14481,6	29,0	60,4	47,5
Pszenica ozima	78	0,3	1698,8	9,3	45,3	41,9
Kukurydza (na ziarno)	146	1,0	6091,3	25,2	79,4	66,6
Słonecznik	85	0,4	853,0	9,8	21,6	20,5

Dynamika rentowności działalności gospodarczej przedsiębiorstw rolnych Ukrainy

W 2014 r. średni poziom rentowności przedsiębiorstw rolnych wynosił 8,8%, w tym samym czasie aż 19,7% przedsiębiorstw zakończyło rok ze stratą.

Rentowność produkcji produktów wytwarzanych przez przedsiębiorstwa rolne na Ukrainie

Wyszczególnienie	Lata					
	1990	1995	2000	2005	2010	2013
Produkcja rolna	42,6	13,6	-1,0	6,8	21,1	11,2
Produkcja roślinna	98,3	55,5	30,8	7,9	26,7	11,1
- zboża	275,1	85,6	64,8	3,1	13,9	1,5
- buraki cukrowe	29,5	31,2	6,1	4,8	16,7	2,7
- nasiona słonecznika	236,5	170,9	52,2	24,3	64,7	28,5
- ziemniaki	27,2	34,3	14,0	17,8	62,1	23,0
- warzywa	27,6	12,8	-1,7	16,1	23,5	7,0
- owoce	83,8	20,3	-1,1	12,7	14,9	154,7
- winogrona	71,7	74,0	62,7	31,7	91,6	101,7
Produkcja zwierzęca	22,2	-16,5	-33,8	5,0	7,8	11,3
- bydło mięsne	20,6	-19,8	-42,3	-25,0	-35,9	-43,3
- trzoda chlewna	20,7	-16,7	-44,3	14,9	-7,8	0,2
- owce i kozy	2,3	-31,9	-46,4	-32,1	-29,5	-42,8
- drób	17,0	-18,4	-33,2	24,9	-4,4	-10,0
- mleko	32,2	-23,2	-6,0	12,2	17,9	13,6
- jaja	27,3	36,5	10,6	23,5	18,6	47,6
- wełna	-2,4	-61,3	-75,8	-72,8	-82,2	-72,7

Źródło: Статистичний щорічник України 2013 (2014), Державна служба статистики України, Київ.

Przetwórstwo rolno-spożywcze Ukrainy

- Udział w strukturze produkcji sprzedanej przemysłu: 21,3%, czyli 16311 mln EUR (2014)
- Udział zatrudnionych (w przemyśle ogółem): 13,5%, czyli 374 tys. osób (2012)
- Rentowność działalności operacyjnej: 6,4% (2012)
- Poziom zużycia środków trwałych: 47,2% (2012)

Struktura przetwórstwa rolno-spożywczego Ukrainy w roku 2014

Sektory przemysłu	Produkcja sprzedana, mln euro	%
Produkcja olejów i tłuszczów roślinnych oraz zwierzęcych	3612,9	22,2
Produkcja mięsa i produktów z mięsa	2149,7	13,2
Produkcja napojów	1931,5	11,8
Produkcja nabiału	1901,7	11,7
Produkcja piekarska	1182,9	7,3
Produkcja kakao, czekolady i wyrobów cukierniczych	986,0	6,0
Produkcja wyrobów tytoniowych	908,2	5,6
Przetwórstwo i konserwacja owoców i warzyw	689,4	4,2
Produkcja cukru	681,7	4,2
Produkcja mąki, skrobi i innych pokrewnych produktów	569,4	3,5
Produkcja gotowej karmy dla zwierząt	553,0	3,4
Produkcja innych produktów spożywczych	458,1	2,8
Produkcja przypraw	274,4	1,7
Produkcja herbat i kawy	190,3	1,2
Przetwórstwo i konserwacja ryby, skorupiaków i mięczaków	125,6	0,8
Produkcja gotowych potraw	96,1	0,6
Razem	16310,9	100,0

Źródło: Państwowa Służba Statystyki Ukrainy, 2014

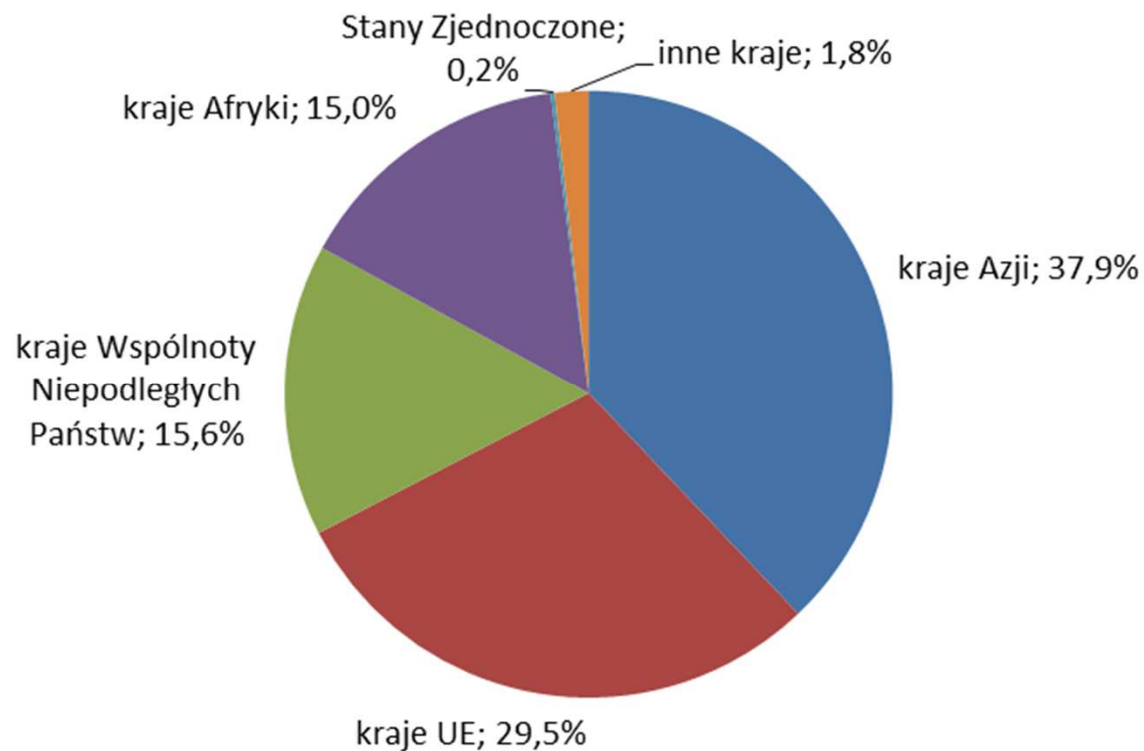
Problemy rozwoju rolnictwa i przetwórstwa rolno-spożywczego

- Nieefektywność państwowych mechanizmów wspierania rozwoju
- Wysoki koszt pozyskania środków kredytowych
- Niski poziom integracji podmiotów w łańcuchach produkcyjnych
- Powolne wdrażanie standardów zarządzania bezpieczeństwem i jakością produkcji
- Monopolizacja i tworzenie barier dla nowych producentów
- Nieformalne zasady instytucjonalne w relacjach (m.in. „producent – sieć handlowa”)

HACCP

- Od 20 września 2015 r. obowiązuje na Ukrainie Ustawa *O głównych zasadach i wymogach dotyczących bezpieczeństwa i jakości produktów spożywczych*, która jest zgodna z przepisami unijnymi w tym zakresie. Akt ten zastąpił ustawę *O bezpieczeństwie i jakości produktów spożywczych* nr 771/97-BP, z dnia 23.12.1997 roku. W nowej Ustawie zdefiniowano wymogi wobec producentów dotyczące stosowania standardów obowiązujących w systemie HACCP oraz określono zakres odpowiedzialności z tytułu ich niedotrzymywania.
- Jednak są znaczne finansowe przeszkody wdrażania. Według oceny Narodowego Instytutu Badan Strategicznych, wartość implementacji systemu na średnim przedsiębiorstwie mleczarskim wynosi 31250 USD (http://www.niss.gov.ua/content/articles/files/strukt_ref-1c985.pdf).

Kierunki eksportu rolno-spożywczego Ukrainy w styczniu-listopadzie 2014

Kraje UE – 29,5% (4,5 mld USD), w tym największymi importerami byli Hiszpania (5,3% - 812 mln USD), Holandia (4,6% - 706 mln USD), Włochy (4,0% - 623 mln USD) oraz Polska (3,6% - 553 mln USD)

Dorobek naukowy

Publikacje

- Monografie indywidualne: 1
- Udział w monografiach zbiorowych: 10
- Artykuły w recenzowanych czasopismach naukowych: 54, w tym 14 w wydaniach Polski (10), Rumunii (2), Niemiec (1), Słowacji (1)
- Materiały wystąpień na konferencjach (opublikowane): 33
- Ekspertyzy zbiorowe (opublikowane): 4

Monografie indywidualne

Krupin V. (2009), *Państwowa regulacja międzynarodowej działalności gospodarczej systemów przestrzenno-produkcyjnych*, Instytut badań regionalnych NAN Ukrainy, Lwów [w języku ukraińskim].

Monografie zbiorowe (I)

- Krupin V., Zlydnyk J. (2014), *Kapitał ludzki jako czynnik innowacyjnego rozwoju wsi zachodnioukraińskiej. Organizacyjno-menedżerskie innowacje w kontekście dywersyfikacji działalności gospodarczej na obszarach wiejskich*. W: Borszczewskij W. (red.). *Strategiczne priority i mechanizmy innowacyjnego rozwoju obszarów wiejskich zachodniego regionu Ukrainy*. Lwów, Instytut badań regionalnych NAN Ukrainy, 82-98 [w języku ukraińskim].
- Krupin V. (2013), *Cechy infrastrukturalnego wsparcia rozwoju transgranicznych rynków pracy na obszarach wiejskich. Kierunki rozwoju infrastrukturalnego wsparcia transgranicznych rynków pracy na obszarach wiejskich*. W: Miłucha N. (red.). *Infrastrukturalne wsparcie rozwoju transgranicznych rynków pracy w Ukrainie*. Lwów, Instytut badań regionalnych NAN Ukrainy, 105-114, 126-128 [w języku ukraińskim].

Monografie zbiorowe (II)

- Krupin, V. (2013), *Rola obszarów wiejskich w zewnętrznej działalności ekonomicznej. Priorytety wielofunkcyjnego rozwoju gospodarki obszarów wiejskich regionu*. W: Borszczewskij W. (red.). Region Karpacki: aktualne problemy i perspektywy rozwoju. T.4. Obszary wiejskie. Lwów, Instytut badań regionalnych NAN Ukrainy, Lwow, 139-152, 247-266 [w języku ukraińskim].
- Krupin V. (2012), *Potencjał rozwoju obszarów wiejskich z pozycji europejskiej integracji Ukrainy. Regionalne cechy realizacji społeczno-ekonomicznego potencjału obszarów wiejskich Ukrainy w warunkach tworzenia strefy wolnego handlu z EU. Powiększanie potencjału rozwoju obszarów wiejskich Ukrainy jako czynnik podwyższenia poziomu bezpieczeństwa żywnościowego w procesie europejskiej integracji. Tworzenie gospodarki wielofunkcyjnej na obszarach wiejskich jako podstawa ich zbliżenia do standardów EU*. W: Borszczewskij W. (red.). Rozwój obszarów wiejskich w systemie eurointegracyjnych priorytetów Ukrainy. Lwów, Instytut badań regionalnych NAN Ukrainy, 74-105, 145-156 [w języku ukraińskim].

Monografie zbiorowe (III)

- Prytula K., Kolodijczuk I., Krupin V. (2012), *Cechy rozwoju obszarów wiejskich regionu Karpackiego w kontekście formowania bezpieczeństwa sfery agrarno-produkcyjnej: aspekt ekonomiczno-ekologiczny*. W: Pawłow O. (red.). *Zrównoważony rozwój oraz bezpieczeństwo agrarno-produkcyjnej sfery Ukrainy w warunkach wyzwań globalizacyjnych*, Odesa, Astroprint, 374-394 [w języku ukraińskim].
- Krupin V. (2010), *System zarządzania obiektami infrastruktury na poziomie regionalnym. Regulowanie prawne rozwoju infrastruktury. Wsparcie informacyjne rozwoju infrastruktury regionu. Kierunki zabezpieczenia rozwoju infrastruktury regionu*. W: Iszczuk S. (red.). *Kompleks infrastrukturalny zachodniego regionu Ukrainy: badanie stanu i kierunków rozwoju*. Lwów, Instytut badań regionalnych NAN Ukrainy, 15-48, 220-233 [w języku ukraińskim].

Najnowsze artykuły naukowe (I)

- Krupin V., Chemerys V. (2015), *Financial backing as an element of infrastructural support for agricultural development: Ukrainian realities*, *Wieś i Rolnictwo*, nr 3(168), 79-89.
- Krupin V., Pelehatyy A. (2015), *Financial self-sufficiency of rural communities in Ukraine in the context of administrative-territorial reform*, *Roczniki Naukowe Stowarzyszenia Ekonomistów Rolnictwa i Agrobiznesu*, tom XVII, zeszyt 4, 155-160.
- Chemerys V., Krupin V. (2015), *Economic zoning as the basis for development of infrastructural support for regional agricultural markets in Ukraine: theoretical approach*, *Journal of Agribusiness and Rural Development*, nr 4(38), 637-634.

Najnowsze artykuły naukowe (II)

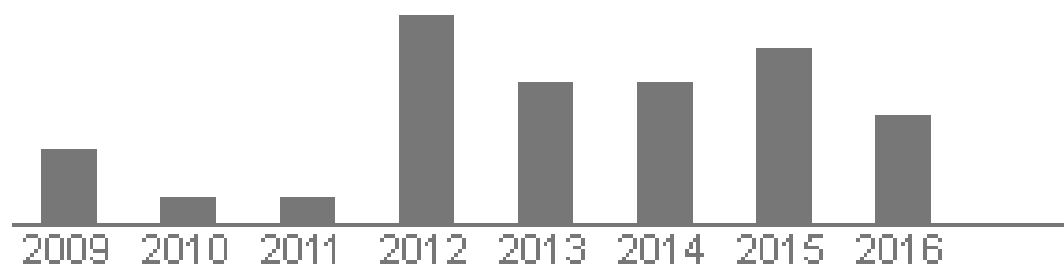
- Krupin, V. (2014), Rozwój transgranicznych rynków pracy na obszarach wiejskich Europy: problemy i perspektywy Ukrainy, Problemy współczesnej Europy – ujęcie interdyscyplinarne, Zeszyty Naukowe Państwowej Wyższej Szkoły Techniczno-Ekonomicznej im. ks. Bronisława Markiewicza w Jarosławiu, 145-155.
- Prytula, K., Krupin, V., Maksymenko, A. (2014), *Contemporary realities and eurointegration prospects of rural development in Ukraine*, Wieś i Rolnictwo, nr 2(163), 83-99.
- Krupin, V., Maksymenko, A. (2013), *Cechy społeczno-ekonomiczne kierowników gospodarstw rolnych na Ukrainie*, Cechy społeczno-demograficzne i aktywność ekonomiczna kierowników gospodarstw rolnych, Seria: Program Wieloletni 2011-2014. Konkurencyjność Polskiej Gospodarki Żywnościowej w Warunkach Globalizacji i Integracji Europejskiej, nr 84, IERGŻ-PIB, 104-117.

Zagraniczne artykuły naukowe

- Krupin V. (2014), *Ukrainian rural areas: a hidden development potential or a potential burden for Europe*, Rural transformations under Common Agricultural Policy 2007-2013 and future development, Rural areas and development, vol. 11, European Rural Development Network, Warsaw-Bucharest, 121-129.
- Krupin, V., Zlydnyk, Y. (2014), *Axiological foundations in the management of socio-economic development of Ukraine*, Berichte, Forschungsinstitut der IWVWW e.V., Berlin, April-Juni 2014, 44-56.
- Krupin, V., Maksymenko, A. (2013), *On the edge of survival: rural population's incomes and expenses in Ukraine*, Agricultural Economics and Rural Development, New Series, Year X, no. 1, 19-29.
- Borshchevskiy V., Prytula K., Krupin V. (2012), *Formation of competitive advantages for rural territories (the case of Lviv region of Ukraine)*, Ključové kompetencie v oblasti podnikania, Technická univerzita v Košiciach, Economická faculta, Košice, Vzdanie prvé, 110-118.

Cytowania publikacji według Google Scholar

Citation indices	All	Since 2011
Citations	66	54
h-index	5	5
i10-index	1	1

Projekty badawcze (I)

- 2015 – Ekspertyza *“Wpływ wprowadzonych przez UE w kwietniu 2014 r. jednostronnych preferencji taryfowych dla Ukrainy oraz planowanego wejścia w życie postanowień dotyczących pogłębionej i kompleksowej strefy wolnego handlu (DCFTA) stanowiących część Układu o stowarzyszeniu między Unią Europejską i jej państwami członkowskimi, z jednej strony, a Ukrainą z drugiej strony, na bilans dwustronnych obrotów handlowych oraz polski sektor rolno-spożywczy”* (na zlecenie Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi), współwykonawca
- 2014-2015 – *The scope of government regulation and the role of self-regulatory organizations in the agriculture sector of the European Union countries;* (na zlecenie USAID Ukraine AgrolInvest project, wykonawcy: Czech University of Life Sciences Prague i IRWiR PAN), kierownik i wykonawca polskiej części projektu
- 2013-2014 – *Socio-economic potential of rural areas in Western region of Ukraine: means of increase and possibilities of utilization* (na zlecenie Narodowej Akademii Nauk Ukrainy), współwykonawca

Projekty badawcze (II)

- 2013 – *Cechy społeczno-demograficzne i aktywność ekonomiczna kierowników gospodarstw rolnych, Program Wieloletni 2011-2014, Konkurencyjność Polskiej Gospodarki Żywnościowej w Warunkach Globalizacji i Integracji Europejskiej* (Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej - Państwowy Instytut Badawczy), współwykonawca
- 2013-2014 – *Społeczno-gospodarczy potencjał rozwoju obszarów wiejskich Zachodniego regionu Ukrainy: sposoby powiększenia i możliwości wykorzystania* (na zlecenie Narodowej Akademii Nauk Ukrainy), współwykonawca
- 2012 – *Rozwój obszarów wiejskich w systemie eurointegracyjnych priorytetów Ukrainy: narodowe potrzeby a regionalne akcenty* (grant Prezydenta Ukrainy), współwykonawca
- 2012 – *Wsparcie infrastrukturalne rozwoju transgranicznych rynków pracy Ukrainy* (na zlecenie Narodowej Akademii Nauk Ukrainy), współwykonawca

Projekty badawcze (III)

- 2010-2012 – *Prognozowanie rozwoju obszarów wiejskich Karpackiego regionu Ukrainy* (na zlecenie Narodowej Akademii Nauk Ukrainy), współwykonawca
- 2008-2009 – *Metodologia prognozowania rozwoju przemysłowego wytwarzania regionu* (na zlecenie Narodowej Akademii Nauk Ukrainy), współwykonawca
- 2008-2009 – *Ocena technicznego i ekonomicznego stanu obiektów infrastruktury i zasobów produkcyjnych (Lwowski, Iwano-Frankiowski, Wołyński, Riwneński, Ternopilski obwody)* (na zlecenie Narodowej Akademii Nauk Ukrainy), współwykonawca
- 2006-2007 – *Modelowanie przestrzennego rozwoju systemów przestrzenno-produkcyjnych* (na zlecenie Narodowej Akademii Nauk Ukrainy), współwykonawca

Aktualne i przyszłe kierunki badawcze

- Handel rolno-spożywczy Ukrainy z UE
- Aspekty dostosowania bezpieczeństwa i jakości produkcji rolno-spożywczej Ukrainy do standardów UE
- Kształtowanie cen, struktura kosztów, łańcuchy produkcyjne przy wytwarzaniu artykułów pochodzenia zwierzęcego na Ukrainie
- Przedsiębiorczość na obszarach wiejskich Ukrainy

Dziękuję za uwagę!

Vitaliy Krupin

Instytut Rozwoju Wsi i Rolnictwa PAN

Nowy Świat 72, 00-330 Warszawa

vitaliy.krupin@irwirpan.waw.pl